Statws *This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.*

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2002 Rhif 3185 (Cy.301) (C.107)

ADDYSG, CYMRU

Gorchymyn Deddf Addysg 2002 (Cychwyn Rhif 1) (Cymru) 2002

Wedi'i wneud - - 18 Rhagfyr 2002

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru, drwy arfer y pŵer a roddwyd iddo gan adran 216(3), (4)(b) a (5) o Ddeddf Addysg 2002(**1**), drwy hyn yn gwneud y Gorchymyn canlynol:

Enw, Cymhwyso a Dehongli

1. Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Deddf Addysg 2002 (Cychwyn Rhif 1) (Cymru) 2002.

2. Mae'r Gorchymyn yn gymwys mewn perthynas â Chymru yn unig ac eithrio mewn perthynas â

Rhan 7,

adrannau 191 i 196 ac Atodlen 18,

paragraffau 5(1) i (4), (6) a 6 i 8 o Atodlen 17 ac adran 189 i'r graddau y mae'n ymwneud â'r paragraffau hynny,

Rhan 2 o Atodlen 22 ac adran 215(2) i'r graddau y mae'n ymwneud â'r Rhan honNo.

3. Yn y Gorchymyn hwn, oni nodir fel arall, mae cyfeiriadau at Rannau, adrannau ac Atodlenni yn gyfeiriadau at Rannau ac adrannau o Ddeddf Addysg 2002 a'r Atodlenni iddi.

Dyddiau penodedig

4. 19 Rhagfyr 2002 yw'r diwrnod penodedig i'r darpariaethau a bennir yn Rhan 1 o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn ddod i rym.

5. 31 Mawrth 2003 yw'r diwrnod penodedig i'r darpariaethau a bennir yn Rhan II o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn ddod i rym.

6. 1 Medi 2003 yw'r diwrnod penodedig i'r darpariaethau a bennir yn Rhan III o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn ddod i rym.

(**1**) 2002 p.32.

Darpariaethau trosiannol ac arbedion

7. Er gwaethaf y ffaith bod adran 49 yn dod i rym, a heb ragfarn i adran 16(1)(c) o Ddeddf Dehongli 1978(**2**), mae adrannau 86(3)(b) a 91 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998(**3**) (trefniadau arbennig i gadw cymeriad crefyddol ysgol sefydledig neu ysgol wirfoddol a gynorthwyir) i barhau i gael effaith mewn perthynas â threfniadau derbyn ysgol a gynhelir ar gyfer unrhyw flwyddyn ysgol cyn 2004 i 2005.

Llofnodwyd ar ran Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 66(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998(**4**).

D. Elis-Thomas
18 Rhagfyr 2002 — Llywydd y Cynulliad Cenedlaethol

(**2**) 1978 p.30.
(**3**) 1998 p.31.
(**4**) 1998 p.38.

YR ATODLEN **Erthyglau 4, 5 a 6**

RHAN I

DARPARIAETHAU YN DOD I RYM AR 19 RHAGFYR 2002

DARPARIAETH	Y PWNC
Adran 49	Diddymu pŵer i wneud trefniadau arbennig penodol er mwyn cadw cymeriad crefyddol
Adrannau 54, 55, 56	Ysgolion sy'n peri pryder
Adran 75 i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 10 isod	Sefydlu ysgolion etc: newidiadau i'r gweithdrefnau presennol
Adrannau 97, 98, 99(1), 100 ac eithrio is-adrannau (1)(b), (2)(b) a (5), 101 ac eithrio is-adran (3)(b), 103, 105 i 107, 108 ac eithrio is-adrannau (1)(a), (2) a (6), 109, 111 i 118	Y Cwricwlwm yng Nghymru
Adran 131	Gwerthuso athrawon ysgol
Adrannau 132, 133, 134 (1), (4) a (5), 135	Cymwysterau athrawon ysgol
Adran 141	Athrawon — iechyd a ffitrwydd
Adran 145	Cymwysterau athrawon — cyffredinol
Adran 148 i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 12 isod	Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru
Adran 151(2)	Swyddogaethau gofal plant Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Adran 152 i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 13 isod	Rheoleiddio gwarchod plant a gofal dydd
Adran 179(1), (4), (5) a (6)	Hawl mynediad mewn perthynas ag arolygiadau
Adran 180	Arolygiadau AALlau: hawliau mynediad, etc
Adran 188 i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 16 isod	Arolygiadau ysgolion
Adran 189 i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 17 isod	Diwygiadau i Ran 5 o Ddeddf Addysg 1997
Adrannau 191 i 194	Darpariaeth ranbarthol o addysg i blant ag anghenion addysgol arbennig
Adran 196	Cyhoeddi a darparu deunyddiau
Adran 215(1) i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 21 isod	Mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol
Adran 215(2) i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 22 isod	Diddymiadau
Atodlen 5	Ysgolion sy'n peri pryder

DARPARIAETH	Y PWNC
Atodlen 10, Paragraffau 1, 6, 11 a 15	Sefydlu ysgolion etc: newidiadau i'r gweithdrefnau presennol
Atodlen 12, Paragraffau 1, 2, 4(1) a (3), 6 a 7	Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru
Atodlen 13, Paragraffau1 i 3, 5, 6, 7(1) a (3), 8	Rheoleiddio gwarchod plant a gofal dydd
Atodlen 16, Paragraffau 4 i 9	Arolygiadau ysgolion
Atodlen 17, Paragraffau 5 (1) — (4), (6), 6 i 8	Awdurdod Cymwysterau, Cwricwlwm ac Asesu Cymru
Atodlen 21, Paragraff 8, Paragraff 11, Paragraff 13, Paragraff 16, Paragraff 19, Paragraffau 20 a 21, Paragraffau 31, 32 a 33, Paragraff 45, Paragraff 46 (ac eithrio is-baragraff (6)), Paragraff 47 (ac eithrio is-baragraff (3)) Paragraff 48, Paragraff 51, Paragraff 53, Paragraff 57 (ac eithrio is-baragraff (a)), Paragraff 59 (ac eithrio is-baragraff (a)), Paragraff 66, Paragraff 70, Paragraff 74, Paragraff 76 (ac eithrio is-baragraff (b)), Paragraff 78, Paragraff 81, Paragraff 85 (ac eithrio is-baragraff (b)),	Mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol

DARPARIAETH	Y PWNC
Paragraffau 87 ac 88,	
Paragraffau 95 a 96,	
Paragraff 98(1) a (2) (ac eithrio is-baragraffau (b) a (c)),	
Paragraff 99(1) a (3) (ac eithrio is-baragraff (a)),	
Paragraffau 104 a 105,	
Paragraffau 108 a 109,	
Paragraff 113 (ac eithrio is-baragraffau (a) i (d), (f) a (g)),	
Paragraff 114,	
Paragraff 117,	
Paragraff 118 (1), (2), (3) (ac eithrio is-baragraff (b)), (4) (ac eithrio is-baragraff (a)(ii)) a (5),	
Paragraff 126 (1), (2) i'r graddau y mae'n ymwneud â'r diwygiadau i baragraffau 21 a 29 o Atodlen 7 i Ddeddf Dysgu a Medrau 2000(**5**), a (3) i'r graddau y mae'n ymwneud â'r diwygiad i baragraff 39 o Atodlen 7 i Ddeddf Dysgu a Medrau 2000.	
Yn Atodlen 22, Rhan 2, diddymu—	Diddymiadau
Deddf Addysg 1997(**6**), yn adran 29, yn is-adran (2), paragraff (f), a'r gair “and” yn union o'i flaen,	
yn adran 32(3), y geiriau “or approved” a'r geiriau “and subject to such conditions”;	
Yn Atodlen 22, Rhan 3, diddymu—	
Deddf Addysg (Rhif 2) 1986(**7**), adran 49;	
Deddf Plant 1989(**8**)), yn adran 79M(1), y gair “or” ar ddiwedd paragraff (a), yn adran 79U, is-adran (5) ac yn is-adran (9), y diffiniad o “authorised inspector”;	
Deddf Addysg Bellach ac Uwch 1992(**9**), yn adran 23(4), paragraff (b) a'r gair “and” yn union o'i flaen, adrannau 39 i 42, adran 60;	

(**5**) 2000 p.21.
(**6**) 1997 p.44.
(**7**) 1986 p.61.
(**8**) 1989 p.41.
(**9**) 1992 p.13.

DARPARIAETH	Y PWNC
Deddf Addysg 1996(**10**), adrannau 350 — 369, adran 408(4) (a), yn adran 409(1) y geiriau "with the approval of the Secretary of State and";	
Deddf Arolygiadau Ysgolion 1996(**11**), yn adran 6(3) y gair "and" ar ddiwedd paragraff (a), yn adran 16(3) y gair "and" o flaen paragraff (d);	
Deddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998(**12**)), adran 1(8), yn adran 3 y geiriau "within the meaning of section 218(2) of the Education Reform Act 1988";	
Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998(**13**), adran 16(4) a (13), yn adran 22(1), ym mharagraff (b) y geiriau "under section 28 or 31" ac ym mharagraff (c) y geiriau "under section 28", adrannau 86(3)(b) a 91, yn Atodlen 6, ym mharagraff 10(6), y geiriau "or (5)", yn Atodlen 28, paragraff 4(1);	
Deddf Dysgu a Medrau 2000(**14**)), adrannau 130 i 132 a 148(2), yn Atodlen 9, paragraffau 26, 30, 35, 59(6)(b).	

RHAN II

DARPARIAETHAU YN DOD I RYM AR 31 MAWRTH 2003

DARPARIAETH	Y PWNC
Adrannau 14 i 17 a 18(2)	Cymorth ariannol ar gyfer addysg a gofal plant
Adrannau 142 i 144	Athrawon — camymddwyn
Adran 146 i'r graddau y mae'n ymwneud â diddymu adrannau 218(2B), (6), (6ZA), (6A), (6B), (7) a 218A o Ddeddf Diwygio Addysg 1998(**15**)	Diddymu adrannau 218 a 218A o Ddeddf Diwygio Addysg 1998
Adran 148 i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 12 isod	Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru
Adran 149	Dyletswyddau AALl mewn perthynas â gofal plant

(**10**) 1996 p.56.
(**11**) 1996 p.57.
(**12**) 1998 p.30.
(**13**) 1998 p.31.
(**14**) 2000 p. 21.
(**15**) 1988 p.40.

DARPARIAETH	Y PWNC
Adran 150	Partneriaethau a chynlluniau datblygu'r blynyddoedd cynnar a gofal plant
Adran 195 i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 18 isod	Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru
Adran 200	Dileu taliadau sy'n ymwneud â thripiau preswyl
Adran 201(1) ac eithrio i'r graddau y mae'n ymwneud ag is-adran (1)(c) o adran 512 newydd o Ddeddf Addysg 1996, (2) a (3)	Swyddogaethau AALl ynghylch prydau bwyd ysgolion, llaeth, etc.
Adran 215(1) i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 21 isod	Mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol
Adran 215(2) i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 22 isod	Diddymiadau
Atodlen 12, Paragraff 12(1) a (2)	Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru
Atodlen 18, Paragraffau 1, 4, 5 a 7, Paragraff 8 i'r graddau y mae'n mewnosod is-adran newydd (2) yn adran 28H o Ddeddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd 1995, Paragraffau 13 i 15	Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru
Atodlen 21, Paragraff 9, Paragraff 49, Paragraff 54, Paragraff 71 i'r graddau y mae'n ymwneud ag adran 49(2) a (3) o Ddeddf Addysg 1997 Paragraff 72, Paragraff 73, Paragraff 75, Paragraff 76 i'r graddau nad yw eisoes mewn grym, Paragraff 77, Paragraff 83, Paragraff 85 i'r graddau nad yw eisoes mewn grym, Paragraff 86, Paragraff 120, Paragraff 121, Paragraff 122 ac eithrio is-baragraff (b),	Mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol

DARPARIAETH	Y PWNC
Paragraff 123,	
Paragraff 128.	
Yn Atodlen 22, Rhan 3, diddymu—	Diddymiadau
Deddf Diwygio Addysg 1988(**16**), adrannau 218(2B), (6), (6ZA), (6A), (6B), (7) a 218A;	
Deddf Plant 1989(**17**), yn adran 19, is-adrannau (1) a (2) ac yn is-adran (4) y geiriau “the two authorities, or in Scotland,”;	
Deddf Addysg 1997(**18**), adran 49(2) a (3);	
Deddf yr Heddlu 1997(**19**), yn adran 113, yn is-adran (3A), paragraff (a) (ii) a (iii) ac yn is-adran (3B), paragraff (c) a'r geiriau o “and the reference” hyd at y diwedd, adran 115(6A) (a) (ii) (a) (iii);	
Deddf Addysgu ac Uwch 1998, yn Atodlen 2, paragraff 1(5);	
Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998, adran 115, yn adran 119(5), y gair “and” ar ddiwedd paragraff (a), yn adran 120(2)(a), y geiriau “of proposals” ac “and”, yn adran 121, yn is-adran (1), y geiriau “the authority's statement of proposals” ac yn is-adran (9) y geiriau “early years development”;	
Deddf Amddiffyn Plant 1999(**20**), adran 5, yn adran 7, is-adran (1) (a)(ii) a (iii), y gair “and” yn union o flaen is-adran (2)(c) ac is-adran (4), yn adran 9(2), y gair “or” ar ddiwedd paragraff (d), yn adran 12(2) y diffiniad o “the 1988 Act”;	
Deddf Mewnfudo a Llochesu 1999(**21**), yn Atodlen 14, paragraff 117;	
Deddf Cyfiawnder Troseddol a Gwasanaethau Llys 2000(**22**), adran 35(5), yn Atodlen 7, paragraff 83.	

(**16**) 1988 p.40.
(**17**) 1989 p.41.
(**18**) 1997 p.44.
(**19**) 1997 p.50.
(**20**) 1999 p.14.
(**21**) 1999 p.33.
(**22**) 2000 p.43.

RHAN III

DARPARIAETHAU YN DOD I RYM AR 1 MEDI 2003

DARPARIAETH	Y PWNC
Adran 195 i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 18 isod	Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru
Adran 215(2) i'r graddau y mae'n ymwneud â darpariaethau Atodlen 22 isod	Diddymiadau
Atodlen 18, Paragraffau 2, 3, 6, 8 (i'r graddau nad yw eisoes mewn grym), 9 i 12 a 16 i 18	Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru
Yn Atodlen 22, Rhan 2, diddymu—	Diddymiadau
Deddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd 1995(**23**), adran 28J(4);	
Deddf Anghenion Addysgol Arbennig ac Anabledd 2001(**24**), adran 42(2), yn Atodlen 8, paragraff 2.	

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn dwyn i rym yng Nghymru ar 19 Rhagfyr 2002 y darpariaethau hynny yn Neddf Addysg 2002 a bennir yn Rhan I o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn. Mae hefyd yn dwyn i rym ar 31 Mawrth 2003 y darpariaethau hynny a bennir yn Rhan II o'r Atodlen, ac ar 1 Medi 2003 y darpariaethau hynny a bennir yn Rhan III o'r Atodlen. Mae'r Gorchymyn hefyd yn gwneud darpariaethau trosiannol mewn perthynas â threfniadau derbyn.

Dyma fydd effaith y darpariaethau a bennir yn Rhan I o'r Atodlen—

Mae *adran 49* yn diddymu adran 91 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 sy'n caniatáu i ysgol sefydledig neu ysgol wirfoddol a gynorthwyir sydd â chymeriad crefyddol iddi wneud trefniadau arbennig yn ei threfniadau derbyn er mwyn cadw'i chymeriad crefyddol.

Mae *adrannau 54 i 56 ac Atodlen 5* yn gwneud darpariaeth mewn perthynas ag ysgolion sy'n peri pryder. Mae adran 54 yn mewnosod adran 16A newydd o Ddeddf Arolygiadau Ysgolion 1996 sy'n ei gwneud yn ofynnol i Brif Arolygydd Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru i hysbysu Cynulliad Cenedlaethol Cymru ("y Cynulliad Cenedlaethol") os yw arolygydd o'r farn fod gan ysgol wendidau difrifol neu fod angen mesurau arbennig arni. Mae adran 55 yn diwygio adran 15 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 ("Deddf 1998") sy'n nodi'r achosion pan gaiff AALl ddefnyddio'u pwerau ymyrryd. Mae'r diwygiadau'n darparu bod adran 15 o Ddeddf 1998 yn gymwys i ysgolion sydd â gwendidau difrifol neu sydd angen mesurau arbennig ar ôl i'r Cynulliad Cenedlaethol gael ei hysbysu o dan adran 16A o Ddeddf Arolygiadau Ysgolion 1996. Mae adran 56

(**23**) 1995 p.50.
(**24**) 2001 p.10.

yn diwygio adrannau 18 a 19 o Ddeddf 1998 er mwyn darparu bod pwerau'r Cynulliad Cenedlaethol i benodi llywodraethwyr ychwanegol a chyfarwyddo AALl i gau ysgol yn gymwys i ysgolion sydd â gwendidau difrifol yn ogystal â'r rhai sydd angen mesurau arbennig. Mae Atodlen 5 yn gwneud diwygiadau i Ddeddf 1998 o ganlyniad i adrannau 55 a 56.

Mae *adran 75 ac Atodlen 10, paragraffau 1,6,11 a 15* yn diwygio Atodlen 6 i Ddeddf 1998 ac Atodlen 7 i Ddeddf Dysgu a Medrau 2000, er mwyn darparu nad yw cynigion i sefydlu, newid neu gau ysgolion, neu gynigion sy'n ymwneud â chweched dosbarth annigonol, a gymeradwyir yn amodol gan y Cynulliad Cenedlaethol i gael eu trin fel rhai gwrthodedig os nad yw'r amod yn cael ei fodloni, ond eu bod i gael eu hystyried o'r newydd.

Mae *adrannau 97, 98, 99(1), 100 (ac eithrio is-adrannau (1)(b), (2)(b) a (5)), 101 (ac eithrio is-adran (3)(b)), 103, 105 i 107, 108 (ac eithrio is-adrannau (1)(a), (2) a (6)), 109, 111 i 118* yn ailddeddfu darpariaethau yn Neddf Addysg 1996 mewn perthynas â'r Cwricwlwm Cenedlaethol, sy'n gwneud darpariaeth ar gyfer Cwricwlwm Cenedlaethol ar wahân ar gyfer Cymru. Dygir y darpariaethau i rym ac eithrio mewn perthynas â'r cyfnod sylfaen newydd a ysgolion meithrin a gynhelir.

Mae *adran 131* yn ailddeddfu a diweddaru adran 49 o Ddeddf Addysg (Rhif 2) 1986, ac mae'n galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i wneud rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol i werthuso perfformiad athrawon.

Mae adrannau *132, 133, 134(1), (4) a (5), 135, 141 a 145* yn ymwneud â chymwysterau athrawon. Mae adran 132 yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i wneud rheoliadau i benderfynu pwy sydd yn athro neu athrawes gymwysedig ac yn ei gwneud yn ofynnol ymgynghori â Chyngor Addysgu Cyffredinol Cymru ("y Cyngor"). Mae adran 133 yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i nodi mewn rheoliadau y gwaith na all ond athrawon cymwysedig neu bersonau penodedig eraill ei gyflawni. Mae adran 134(1), (4) a (5) yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i wneud rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol bod athrawon cymwysedig yn cofrestru gyda'r Cyngor cyn cyflawni gwaith penodedig. Mae adran 135 yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i wneud rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol i benaethiaid fod yn athrawon cymwysedig ac yn ei gwneud yn ofynnol i benaethiaid a benodir ar ôl y dyddiad cychwyn ddal cymhwyster penodedig. Mae adran 141 yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i wneud rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol i athrawon fodloni amodau mewn perthynas â'u hiechyd a'u gallu corfforol. Mae adran 145 yn gwneud darpariaeth gyffredinol mewn perthynas â phennu cymwysterau neu gyrsiau.

Mae *adran 148 ac Atodlen 12, paragraffau 2, 4(1), (3), 6 a 7* yn diwygio Deddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 mewn perthynas â'r Cyngor. Mae'r diwygiadau yn darparu—

- ar gyfer estyn swyddogaethau ymgynghorol y Cyngor;
- bod y Cyngor i roi sylw i'w wariant ar ei holl swyddogaethau pan fydd yn gosod lefel ei ffioedd; a
- bod y Cyngor yn gallu ymgymryd â gweithgareddau i hybu statws y proffesiwn addysgu.

Mae *adran 151(2)* yn caniatáu i'r Cynulliad Cenedlaethol wneud gorchymyn yn pennu swyddogaethau ychwanegol y mae angen amdanynt i'w alluogi i weithredu cynllun gofal plant o dan Ddeddf Credydau Treth 2002.

Mae *adran 152 ac Atodlen 13, paragraffau 1 i 3, 5, 6, 7(1) a (3) a 8* yn diwygio Deddf Plant 1989, Rhan 10A ac Atodlen 9A, sy'n gwneud darpariaeth mewn perthynas â gwarchod plant a gofal dydd. Mae'r diwygiadau'n ymwneud â chanlyniadau methu â chydsynio i wirio addasrwydd person; effaith atal cofrestriad; y pŵer i ragnodi dyfarniadau ychwanegol a all fod yn destun apêl; hawliau mynediad i arolygwyr awdurdodedig; y pŵer i wneud rheoliadau sy'n hepgor datgymhwyso ar gyfer cofrestru. Gwneir diwygiadau canlyniadol hefyd i Ddeddf yr Heddlu 1997 mewn perthynas â thystysgrifau record droseddol a thystysgrifau record droseddol manwl.

Mae *adran 179(1), (4), (5) a (6)* yn diwygio Deddf Arolygiadau Ysgolion 1996 i estyn hawl mynediad arolygydd i unrhyw dir neu adeilad y trefnodd ysgol i addysg gael ei darparu yno ar gyfer disgyblion 14—16 oed.

Mae *adran 180* yn diwygio Deddf Addysg 1997 er mwyn estyn hawl mynediad arolygydd i gyflawni arolygiadau o dan adran 38 o'r Ddeddf, i dir neu adeiladau lle darperir addysg yn unol â threfniadau AALl i addysgu plant heblaw mewn ysgol.

Mae *adran 188 ac Atodlen 16, paragraffau 4 i 9* yn diwygio Deddf Arolygiadau Ysgolion 1996 er mwyn

— galluogi'r Prif Arolygydd ddefnyddio aelod o'r Arolygiaeth yn hytrach nag arolygydd cofrestredig i gyflawni arolygiad o dan adran 10 o'r Ddeddf honno, os yw o'r farn ei bod yn hwylus i wneud hynny;

— galluogi aelodau o'r Arolygiaeth weithredu fel aelodau o dimau sy'n cynorthwyo arolygwyr cofrestredig mewn arolygiadau ysgolion;

— galluogi rheoliadau i bennu personau ychwanegol y mae'n rhaid anfon copïau o adroddiadau arolygiadau ysgolion atynt;

— ei gwneud yn ofynnol bod copi o gynllun gweithredu'r ysgol yn cael ei anfon at y Prif Arolygydd dim ond os oes angen mesurau arbennig ar ysgol neu os oes ganddi wendidau difrifol.

Mae *adran 189 ac Atodlen 17, paragraffau 5(1) — (4), (6) a 6 i 8* yn diwygio Rhan 5 o Ddeddf Addysg 1997 er mwyn

— estyn swyddogaethau Awdurdod Cymwysterau, Cwricwlwm ac Asesu Cymru (“ACCAC”) mewn perthynas â'r cwricwlwm ac asesu i blant o dan oedran ysgol gorfodol;

— galluogi ACCAC i gymryd i ystyriaeth yr angen i sicrhau nad yw nifer y cymwysterau achrededig mewn meysydd pwnc tebyg neu sy'n gwasanaethu swyddogaethau tebyg yn ormodol;

— galluogi ACCAC i osod amodau ar ôl iddo achredu cymwysterau;

— estyn hawliau mynediad ac arolygu ACCAC mewn cysylltiad â'i bŵ er i gyfyngu ar faint y ffioedd y gall cyrff dyfarnu eu codi;

— rhoi pŵer i ACCAC gyfarwyddo'r cyrff dyfarnu sydd wedi methu, neu sy'n debygol o fethu, cydymffurfio ag amodau achredu.

Mae *adrannau 191 i 194* yn gwneud darpariaeth mewn cysylltiad â darpariaeth ranbarthol ar gyfer anghenion addysgol arbennig. Mae adran 191 yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i gyfarwyddo AALlau i ystyried a allent wneud y ddarpariaeth ar gyfer anghenion addysgol arbennig yn fwy effeithiol drwy ddarpariaeth ranbarthol. Mae adran 192 yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i gyfarwyddo AALl neu gorff llywodraethu i wneud cynigion mewn cysylltiad â sefydlu ysgol ranbarthol sy'n darparu ar gyfer plant ag anghenion addysgol arbennig, neu mewn cysylltiad â'r trefniadau i ddarparu addysg neu nwyddau a gwasanaethau ar sail ranbarthol. Mae adran 193 yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i wneud cynigion i sicrhau darpariaeth ranbarthol. Mae adran 194 yn gwneud diwygiadau canlyniadol i Ddeddf Addysg 1996.

Mae *adran 196* yn ei gwneud yn ofynnol i AALl gyhoeddi gwybodaeth a roddir iddo gan y Cynulliad Cenedlaethol, neu ddarparu gwybodaeth o'r fath i bersonau penodedig.

Mae *adran 215 ac Atodlenni 21 a 22* yn gwneud mân ddiwygiadau, diwygiadau canlyniadol a diddymiadau.

Dyma fydd effaith y darpariaethau a bennir yn Rhan II o'r Atodlen—

Mae *adrannau 14 i 17 a 18(2)* yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i roi cymorth ariannol i unrhyw berson at ddibenion addysgol, at ddibenion sy'n berthnasol i addysg ac at ddibenion sy'n berthnasol i ofal plant.

Mae *adrannau 142 i 144 a 146* yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â chamymddwyn. Mae adran 142 yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol, yn gyfamserol â'r Ysgrifennydd Gwladol, i wneud cyfarwyddiadau yn gwahardd person rhag gweithio mewn ysgolion, sefydliadau addysg bellach neu awdurdodau addysg lleol ar sail camymddwyn, iechyd, anaddasrwydd i weithio gyda phlant, neu mewn perthynas ag ysgolion annibynnol, ar sail anghymwysedd proffesiynol. Mae adran 143 yn gosod dyletswyddau ar gyrff, megis asiantaethau cyflenwi, i drefnu nad yw person sy'n ddarostyngedig i gyfarwyddyd yn cyflawni gwaith a fyddai'n groes iddo. Mae adran 144 yn darparu bod hawliau apêl yn erbyn gwneud y cyfarwyddiadau hynny. Cychwynnir adran 146 ond er mwyn diddymu darpariaethau yn adrannau 218 a 218A o Ddeddf Diwygio Addysg 1988 sy'n ymwneud â chamymddwyn.

Mae *adran 148 ac Atodlen 12, paragraff 12(1) a (2)* yn diwygio Deddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 er mwyn galluogi'r Cyngor i glymu amodau wrth y gorchmynion atal y mae'n eu gwneud mewn achosion disgyblu.

Mae *adrannau 149 a 150* yn diwygio adrannau 118 i 121 o Ddeddf 1998 er mwyn ei gwneud yn ofynnol i'r AALl weithredu adolygiadau blynyddol ar ddarparu gofal plant, sefydlu gwasanaeth gwybodaeth ar ofal plant, ac er mwyn cynnwys gofal plant yn y cynlluniau a phartneriaethau datblygu'r blynyddoedd cynnar.

Mae *adran 195 ac Atodlen 18, paragraffau 1, 4, 5, 7, 8, 13 i 15* yn diwygio Deddf Addysg 1996 er mwyn darparu ar gyfer Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru. Cychwynnir y darpariaethau hyn yn Ebrill 2003 at ddibenion sefydlu'r Tribiwnlys newydd yn unig, ond nid er mwyn rhoi unrhyw swyddogaethau i'r Tribiwnlys.

Mae *adran 200* yn diwygio adran 457 o Ddeddf Addysg 1996 er mwyn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i ragnodi budd-daliadau neu gredydau treth mewn perthynas â dileu taliadau sy'n ymwneud â thripiau preswyl.

Mae *adran 201* yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â chiniawau ysgol. Mae'n amnewid adrannau 512, 512ZA a 512ZB newydd yn Neddf Addysg 1996 ac yn gwneud diwygiadau canlyniadol eraill. Mae'r darpariaethau newydd yn nodi pwerau'r AALl i ddarparu prydau bwyd, llaeth a lluniaeth arall mewn ysgolion, yn cyflwyno pŵer newydd i'r Cynulliad Cenedlaethol bennu gofynion sydd i'w bodloni cyn bod angen i AALl ddarparu ciniawau ysgol ac yn ei gwneud yn ofynnol i AALl godi tâl am brydau bwyd, llaeth a lluniaeth ac eithrio onid oes hawl gan berson i brydau bwyd di-dâl.

Mae *adran 215 ac Atodlenni 21 a 22* yn gwneud mân ddiwygiadau, diwygiadau canlyniadol a diddymiadau.

Dyma fydd effaith y darpariaethau a bennir yn Rhan III o'r Atodlen—

Mae *adran 195 ac Atodlen 18, paragraffau 2, 3, 6, 8, 9 i 12 a 16 i 18* yn darparu ar gyfer sefydlu Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru ar wahân, fel y bydd yn gallu gwrando ar apelau anghenion addysgol arbennig o fis Medi 2003 ymlaen. Bydd y Tribiwnlys hefyd yn gwrando ar hawliadau ar wahaniaethu ar sail anabledd.

Mae *adran 215(2) ac Atodlen 22* yn darparu ar gyfer diddymiadau.